

POROZMAWIAJMY O ZIELENI W MIEŚCIE

**KONSULTACJE SPOŁECZNE
w sprawie zarządzania
zasobami środowiskowymi miasta**

MATERIAŁY INFORMACYJNE

SPIS TREŚCI:

- 1) Wstęp
- 2) Utrzymanie terenów zielonych
- 3) Zieleń w procesach inwestycyjnych
- 4) Zwierzęta w mieście
- 5) Edukacja ekologiczna i udział społeczny w gospodarowaniu zielenią
- 6) Kontaktownik

WSTĘP

Mieszkańcy i Mieszkanki Gorzowa - porozmawiajmy o zieleni w mieście!

Oddajemy w Wasze ręce materiały informacyjne dotyczące zadań oraz roli miasta w kontekście zarządzania zielenią miejską i jej utrzymania. Materiały zostały przygotowane na potrzeby konsultacji społecznych w sprawie systemu zarządzania zasobami środowiskowymi miasta.

Chcemy, żeby lektura tej publikacji przybliżyła Wam ogólne informacje na temat zieleni miejskiej i wprowadziła w tematykę planowanych konsultacji. Chcemy także, by była czymś więcej i stanowiła dla Was pomoc w codziennych działaniach podejmowanych na rzecz najbliższego otoczenia.

Materiał podzieliliśmy na cztery części: utrzymanie terenów zielonych, zieleni w procesach inwestycyjnych, zwierzęta w mieście oraz udział społeczny w gospodarowaniu zielenią i edukacja ekologiczna. Na końcu znajdziecie kontaktownik ze spisem wszystkich instytucji, które zostały wymienione w publikacji.

W ramach konsultacji społecznych chcemy porozmawiać z Wami podczas dwóch spotkań warsztatowych, a także pozyskać Wasze opinie i propozycje w badaniu ankietowym.

Mamy nadzieję, że poniższa publikacja okaże się dla Was interesująca i pomocna – zarówno w przygotowaniu się do udziału w konsultacjach społecznych, jak i w podejmowaniu działań związanych z zielenią miejską.

Miłej lektury!

UTRZYMANIE TERENÓW ZIELONYCH

Jakie są rodzaje terenów zielonych w mieście i kto za nie odpowiada?

- a) Parki, skwery, zieleńce, zieleń przyuliczna – Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego Urzędu Miasta.
- b) Otoczenie budynków mieszkalnych – wspólnoty mieszkaniowe i Zakład Gospodarki Mieszkaniowej.
- c) Pozostałe tereny zielone w granicach administracyjnych miasta – właściciele, zarządcy lub użytkownicy, np. placówki oświatowe, spółdzielnie mieszkaniowe, podmioty prywatne.

Jak widzicie, zieleń w mieście zależy od różnych podmiotów. Zasada jest prosta – każdy odpowiada za utrzymanie swojego terenu. Niżej przeczytacie o tym, co wchodzi w zakres utrzymania zieleni na terenach, za które odpowiada miasto.

Informację, czy teren należy do miasta znajdziecie w Geoportalu (www.geoportal.gorzow.pl), w zakładce GRUNTY MIASTA.

Zieleń na terenach utrzymywanych przez miasto

Utrzymanie zieleni, za którą odpowiada miasto, jest realizowane przez firmy specjalistyczne wyłonione w drodze przetargów nieograniczonych. Całość zasobów standardowo podzielona jest na 9 zadań częściowych w zależności od rejonu miasta.

Zakres umów stałych obejmuje:

- utrzymanie czystości terenu – 3-4 razy w tygodniu (centrum miasta codziennie),
- koszenie terenów trawiastych,
- cięcie drzew, krzewów i żywopłotów,
- odchwaszczanie krzewów, żywopłotów, bylin,
- usuwanie wiatrołomów i wiatrowałów,
- pielęgnację różanek.

Umowy określają liczbę poszczególnych zabiegów ogrodniczych w sezonie w danym roku kalendarzowym. Prace wykonywane są na polecenia wydawane przez Urząd Miasta.

Ogólna powierzchnia terenów zieleni utrzymywanych przez Urząd Miasta wynosi 260 hektarów (w tym tereny trawiaste blisko 200 ha). Powierzchnia 9 parków miejskich wynosi ponad 130 ha. Największym gorzowskim parkiem jest park Czechówek przy ul. Warszawskiej – ponad 34 ha.

Pielęgnacja drzew

Pielęgnacja drzew na terenach miejskich jest wykonywana na podstawie umów stałych na utrzymanie zieleni w danym rejonie miasta. Dopuszczalny zakres cięcia koron drzew określa ustawa o ochronie przyrody. Niezbędną pielęgnację powinno się przeprowadzać w sposób jak najmniej szkodzący drzewom. Poza sytuacjami wyjątkowymi ustawa dopuszcza usunięcie do 30% objętości korony drzewa.

Prace pielęgnacyjne wykonywane przez Urząd Miasta polegają na prowadzeniu przeglądów drzewostanu pod kątem kondycji zdrowotnej oraz na zleceniu, a następnie kontroli czynności polegających na:

- usuwaniu odrostów przy pniach (szczególnie w pasach drogowych),
- usuwaniu posuszu oraz nadłamanych gałęzi i konarów,
- odsłanianiu skrajni drogi, chodników i ścieżek rowerowych,
- odsłanianiu znaków drogowych,
- usuwaniu gałęzi kolidujących z przyległą infrastrukturą (elewacjami budynków, sieciami napowietrznymi),
- montażu wiązań zabezpieczających przed rozłamaniem konarów,
- mikoryzacji systemu korzeniowego,
- zwalczaniu szkodników.

Koszenie

Koszenie terenów miejskich zależy od przeznaczenia i zapotrzebowania danego terenu, rosnącej na nim roślinności, a także od warunków pogodowych. Koszenia terenów miejskich wykonywane są średnio 4 razy w sezonie wegetacyjnym. Na ich liczbę wpływa specyfika terenu – zieleń przyuliczna koszona jest częściej, natomiast parki i skwery z mniejszą częstotliwością. Wybrane tereny, np. błonia nad Wartą, koszone są 1-2 razy w sezonie.

Gdzie i jak kosimy

W **centrum miasta** na bieżąco koszone są skwery, zieleń przydrożna, a także park Wiosny Ludów. Mniej eksponowane tereny zielone w centrum koszone są od 4 do 8 razy w sezonie.

Częstotliwość koszenia **parków i skwerów** zależy od ich usytuowania, charakteru, a także od zajmowanej powierzchni. Parki i skwery w miejscach eksponowanych i często odwiedzanych koszone są częściej (np. park Górczyński). Z kolei parki o dużej powierzchni i charakterze leśnym koszone są fragmentarycznie, w miejscach uczęszczanych (np. park Słowiański i park Czechówek).

W przypadku koszenia **zieleni przydrożnej** o częstotliwości koszenia decydują przede wszystkim względy bezpieczeństwa – np. widoczność w obrębie skrzyżowań, przejść dla pieszych czy przejazdów dla rowerzystów.

Tereny dużych i nieuczęszczanych przez mieszkańców **skarp przy ulicach** takich jak: Podmiejska, Pomorska, Księża Andrzejewskiego, Moniuszki, Olimpijska, Bohaterów Warszawy, Aleja Konstytucji 3 Maja, Aleja 11-go Listopada, koszone są **1-2 razy w sezonie**.

Kosić czy nie kosić?

Na to pytanie nie ma jednej odpowiedzi! Sprawdźcie, co przemawia za ograniczeniem, a co za koniecznością koszeń:

Co przemawia za koszeniem?	Co przemawia za ograniczeniem koszenia?
<ul style="list-style-type: none">• poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym widoczności w obrębie pasów drogowych,• nierozsiewanie się nasion chwastów,• ryzyko powstania siedlisk kleszczy,• wygoda użytkowania terenu,• względy estetyczne.	<ul style="list-style-type: none">• wprowadzenie bioróżnorodności ekologicznej,• poprawa bilansu wody w glebie,• zmniejszenie parowania powierzchniowego,• wychwytywanie szkodliwych pyłów,• zapewnienie korytarzy przelotów, bazy pokarmowej oraz schronienia dla owadów,• przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.

Nasadzenia roślin ozdobnych

Miasto wprowadza także nasadzenia roślin ozdobnych – krzewów, bylin, roślin dwu- i jednorocznych. Miejskie donice i kwietniki (w tym tzw. ample, czyli kwietniki podwieszane) objęte są wspólną umową, która przewiduje odchwaszczanie, cięcie oraz podlewanie.

Po okresie pielęgnacji wynikającym z umowy na nasadzenie roślin, część z nich wymagająca dalszej pielęgnacji, podlewana jest na podstawie odrębnych umów. Zawarte kontrakty przewidują określone liczby zabiegów podlewania realizowanych na polecenie Urzędu Miasta.

Gorzowskie łąki kwietne

W październiku 2020 r. na wybranych terenach miejskich wykonano łącznie 8 350 m² łąk kwietnych. Znajdziecie je w parku Górczyńskim, parku 750-lecia, Alei Księdza Andrzejewskiego oraz na skarpie przy ul. Matejki.

Gorzowskie łąki kwietne zostały wykonane testowo w dwóch technologiach:

- Technologia I polegała na pełnym przygotowaniu ziemi wraz z jej przekopaniem i zasiewem nasion roślin łąkowych.
- Technologia II polegała na bardzo niskim skoszeniu roślinności naturalnie porastającej wskazany teren, zebraniu pokosu i wsiewie nasion roślin łąkowych wśród istniejących roślin.

Czego się dowiedzieliśmy? Okazało się, że bardziej efektywną metodą zakładania łąk kwietnych była technologia uwzględniająca przekopanie gruntu. W kolejnym sezonie wykorzystamy ją do założenia kolejnych łąk zajmujących 4 550 m²!

Usuwanie drzew przez Urząd Miasta

W ramach prac utrzymaniowych, z terenów miejskich usuwane są drzewa obumarłe, uszkodzone i chore, tj. zagrażające bezpieczeństwu osób i mienia. Decyzje dla miasta na usunięcie drzew wydaje Lubuski Urząd Marszałkowski. W oparciu o ww. decyzje, realizowane są również nasadzenia zastępcze drzew na terenach miejskich. Młode drzewa objęte są 3-letnią pielęgnacją przez firmę nasadzającą, w tym przede wszystkim podlewaniem.

Nasadzenia zastępcze – drzewa lub krzewy posadzone w liczbie nie mniejszej niż liczba usuwanych drzew lub o powierzchni nie mniejszej niż powierzchnia usuwanych krzewów.

WYCINKA DRZEW NA TERENACH PRYWATNYCH

Jakie drzewa wymagają uzyskania zezwolenia na usunięcie lub zgłoszenia zamiaru usunięcia?

Drzewa objęte obowiązkiem zgłoszenia lub uzyskania zezwolenia to drzewa, których obwód pnia mierzony na wysokości 5 cm od gruntu przekracza:

- **80 cm** – w przypadku: topoli, wierzby, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego,
- **65 cm** – w przypadku: kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej, platanu klonolistnego,
- **50 cm** – w przypadku pozostałych gatunków drzew, które nie są wymienione powyżej.

Jeśli obwód drzewa nie przekracza powyższych wartości, uzyskanie zezwolenia na jego usunięcie lub zgłoszenie zamiaru usunięcia nie jest wymagane. W przypadku wątpliwości co do gatunku drzew, najlepiej przyjąć próg 50 cm.

Pamiętaj! Obumaracie drzewa nie zwalnia z obowiązku uzyskania zezwolenia na jego usunięcie!

Kogo dotyczy zgłoszenie?	Kogo dotyczy wnioski?
<ul style="list-style-type: none">• osoby fizycznej, będącej właścicielem działki na której rośnie drzewo. Usunięcie drzewa nie może być związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.	<ul style="list-style-type: none">• osoby fizycznej będącej właścicielem działki, na której rośnie drzewo, w przypadku gdy jego usunięcie jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej,• firm, spółek, przedsiębiorstw,• spółdzielni mieszkaniowych,• wspólnot mieszkaniowych,• rodzinnych ogrodów działkowych.

Jak dokonać zgłoszenia zamiaru usunięcia drzewa?	Jak złożyć wniosek o wydanie zezwolenia na usunięcie drzewa?
<p>Wypełniony druk zgłoszenia lub wniosku należy złożyć w Urzędzie Miasta. Druki można znaleźć w biuletynie informacji publicznej lub pobrać w Wydziale Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta przy ul. Myśluborskiej 34.</p>	
<p>W terminie do 21 dni od dnia zgłoszenia przeprowadzane są oględziny drzewa przez pracowników Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa. W terminie 14 dni od dnia przeprowadzenia oględzin organ może wnieść sprzeciw. Niewniesienie sprzeciwu upoważnia zgłoszeniodawcę do usunięcia drzewa. Na usunięcie drzewa zgłaszający ma 6 miesięcy. Jeżeli w tym terminie zgłaszający nie dokona wycinki, zobowiązany jest do ponownego zgłoszenia.</p>	<p>Po złożeniu kompletu dokumentów wnioskodawca informowany jest o wszczęciu postępowania oraz o terminie oględzin. Podczas oględzin pracownicy Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa weryfikują informacje podane we wniosku (pod kątem: liczby, gatunku, lokalizacji, stanu zdrowotnego drzew oraz zasadności ich usunięcia) ze stanem faktycznym w terenie. Decyzja jest wydawana zawsze po oględzinach.</p>
<p>Uzasadniona podstawa do wydania zezwolenia na usunięcie drzew (np. stwarzane zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia, zły stan zdrowotny/obumarcie lub kolizja z inwestycją) skutkuje uzyskaniem decyzji pozytywnej na wycinkę. Warunkiem uzyskania decyzji może być wykonanie nasadzeń zastępczych o wskazanych w decyzji parametrach, w liczbie nie mniejszej niż liczba usuwanych drzew.</p>	

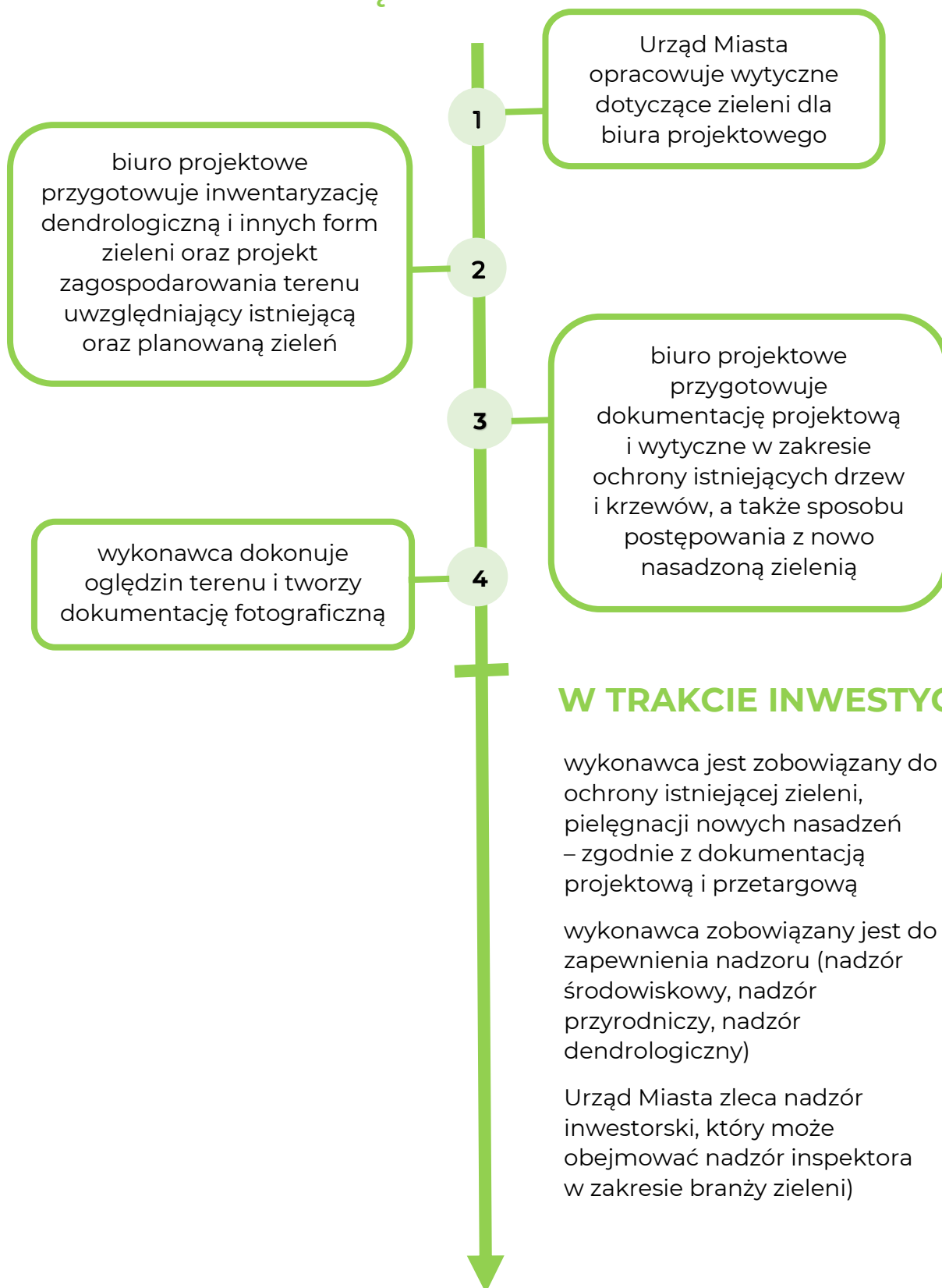

Wydanie zezwolenia na wycinkę drzew może wiązać się z koniecznością uiszczenia opłaty w przypadku, kiedy obwody drzew na wysokości 130 cm przekraczają:

- **120 cm** (w przypadku: topoli, wierzby, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej, płatanu klonolistnego),
- **80 cm** (w przypadku pozostałych gatunków drzew), a ich usunięcie związane jest z realizacją planowanej inwestycji.

Opłatę za usunięcie drzewa ustala się, mnożąc liczbę centymetrów obwodu pnia drzewa mierzonego na wysokości 130 cm i stawkę opłaty. Jeżeli drzewo posiada kilka pni, za obwód pnia drzewa przyjmuje się sumę obwodu pnia o największym obwodzie oraz połowy obwodów pozostałych pni. Poszczególne stawki opłat reguluje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 lipca 2017 r.

PRZED INWESTYCJĄ

W TRAKCIE INWESTYCJI

wykonawca jest zobowiązany do ochrony istniejącej zieleni, pielęgnacji nowych nasadzeń – zgodnie z dokumentacją projektową i przetargową

wykonawca zobowiązany jest do zapewnienia nadzoru (nadzór środowiskowy, nadzór przyrodniczy, nadzór dendrologiczny)

Urząd Miasta zleca nadzór inwestorski, który może obejmować nadzór inspektora w zakresie branży zieleni)

Dwa najbardziej kluczowe momenty dotyczące zieleni w procesach inwestycyjnych to opracowanie dokumentacji projektowej i wykonanie robót budowlanych. W ich kontekście planowane jest usprawnienie działań takich jak:

- prace nad operatami dendrologicznym wraz ze wskazaniem możliwości przeprowadzenia inwestycji w odniesieniu do istniejącej zieleni,
- określenie strefy ochronnej drzew,
- zabezpieczenie roślin na terenie budowy oraz w pasie granicznym z budową,
- pielęgnacja roślin w trakcie i po zakończeniu prac budowlanych.

Co należy do najważniejszych wytycznych dla projektantów i wykonawców dotyczące zieleni w procesach inwestycyjnych?

- a) wymóg obecności w zespole projektowym specjalisty z odpowiednim wykształceniem branżowym oraz doświadczeniem zawodowym,
- b) etap planowania zagospodarowania terenu i projektowania branżowego powinien zostać poprzedzony opracowaniem inwentaryzacji dendrologicznej, gospodarki drzewostanem oraz, w uzasadnionych przypadkach, ekspertyzy dendrologicznej określającej warunki progowe dla innych branż projektowych,
- c) dokumentacja projektowa powinna obejmować projekt ochrony zieleni zapewniający ochronę przed dewastacją w trakcie realizacji robót budowlanych wszystkich elementów roślin oraz jakości czy struktury gleby,
- d) należy zachować obszary strefy ochronnej drzew - co najmniej rzut koron - kompleksowe zabezpieczanie polega na montażu ogrodzenia w maksymalnej odległości od drzew,
- e) wprowadzenie lokalnych rozwiązań komunikacyjnych (wytyczenie korytarzy) na placu budowy uniemożliwiających ruch sprzętu i bieżącą komunikację pod koronami drzew ,
- f) w sytuacji braku możliwości wyгородzenia terenu z drzewami należy wykonać zabezpieczanie pojedynczych pni poprzez oszalowanie ich deskami z zastosowaniem amortyzatora, a korony drzew zabezpieczyć poprzez podwiązanie narażonych na uszkodzenie gałęzi do przewodnika lub górnych konarów,
- g) stosowanie technologii robót budowlanych, które jak najmniej ingerują w systemy korzeniowe drzew istniejących (np. chodniki o konstrukcji

podwieszanej, krawężniki mocowane punktowo, obrzeża alternatywne, systemy antykompresyjne, mieszanki strukturalne, kanały oraz ekrany korzeniowe),

- h) realizacja programu pielęgnacji rehabilitacyjnej w okresie roku od zakończenia robót budowlanych (w przypadku ingerencji w systemy korzeniowe drzew istniejących na etapie realizacji robót) – mikoryzacja, ściółkowanie (mulczowanie), biostymulatory.

ZWIERZĘTA W MIEŚCIE

Dzikie zwierzęta

Co to są dzikie zwierzęta?

Są to wszystkie zwierzęta wolno żyjące w warunkach niezależnych od człowieka i niezaliczone do grupy zwierząt domowych czy gospodarskich. Zwierzęta wolno żyjące, jakie często spotykamy na terenie miasta Gorzowa Wielkopolskiego, to: sarny, dziki, lisy, bobry, jeże, wiewiórki, nietoperze, ptaki różnych gatunków, w tym też drapieżne takie jak pustułki, myszołowy czy sowy.

Skąd się biorą dzikie zwierzęta w mieście?

Widok dzikiego zwierzęcia w mieście nie należy już do rzadkości. Rozbudowywanie miast wiąże się z zabieraniem terenów leśnych i łąk, co powoduje utratę przez dzikie zwierzęta ich naturalnych ostoj. W konsekwencji zaczynają szukać nowych miejsc bytowania i trafiają do miasta. Dodatkowym powodem ich coraz częstszego występowania w mieście jest **łatwiejszy dostęp do pożywienia**. Niezabezpieczone śmietniki oraz wyrzucane przez ludzi śmieci i resztki pieczywa to nic innego jak „stołówka” dla dzików oraz szkoda dla ptactwa, którego nie należy karmić chlebem. Chleb w czasie trawienia wytwarza kwas chlebowy, który zakwasza układ pokarmowy ptaka, prowadząc do biegunek i innych poważnych schorzeń, np. kwasicy żołądka.

Co zrobić, gdy spotkacie dzikie zwierzęta na terenie miasta?

- zwierzęta zdrowe

Jeżeli zwierzę nie jest ranne lub chore, należy zostawić je w spokoju. W sezonie wiosennym niejednokrotnie można spotkać młode ptaki sprawiające wrażenie niezdarnych i „nieumiejących latać”. Są to podloty, które właśnie uczą się latać. Znajdują się pod opieką rodziców, którzy chronią je i karmią. Takich ptaków nie należy zabierać z ich środowiska. W przypadku, gdy ptak znajduje się w miejscu, gdzie może grozić mu niebezpieczeństwo – np. na chodniku czy jezdni – można delikatnie przenieść go w bezpieczne miejsce (nie zostawiając przy tym swojego zapachu i niezbyt daleko, aby rodzice byli w stanie go usłyszeć i odszukać).

Nie zabierajmy zdrowych ptaków do domu czy do schroniska, ponieważ, powodowani chęcią pomocy, możemy im tylko zaszkodzić. Podobna zasada dotyczy młodych zwierząt, które możemy znaleźć w lasach czy na łąkach. Wyglądają one nieraz na opuszczone i osierocone – ale najczęściej wcale tak nie jest. Ich matki przebywają zwykle w okolicy, żerując, bądź zajmując się innymi osobnikami z miotu. Małych zwierząt, o ile nie są ranne, nie należy zabierać z ich miejsca przebywania ani nawet dotykać.

- zwierzęta niebezpieczne lub agresywne

W przypadku spotkania w mieście zwierząt, które mogą być niebezpieczne lub agresywne (np. dzik) należy zawiadomić Straż Miejską, Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta lub policję. Służby te skontaktują się z pogotowiem ds. dzikich zwierząt, z którym Miasto ma podpisaną umowę.

- zwierzęta ranne lub chore

W przypadku spotkania zwierzęcia rannego lub chorego również należy zawiadomić powyższe służby, które powiadomią lekarza weterynarii, z którym miasto ma podpisaną umowę. Najważniejsze, o czym należy pamiętać, to fakt, że udzielenie pomocy dzikiemu zwierzęciu ma na celu jak najszybsze przywrócenie go do naturalnego środowiska.

Dzik w mieście – i co dalej?

W 2018 roku z uwagi na rozprzestrzenianie się wirusa ASF, Ministerstwo Środowiska wprowadziło zakaz wywożenia dzików poza granice administracyjne miasta (gminy), na terenie którego dokonano odłowu. Brak możliwości odłowu dzików i ich wywozu poza granice miasta skutkowało tym, że w 2019 r. została podjęta decyzja o przeprowadzeniu odstrzału redukcyjnego. Odstrzał ten prowadzony był również w roku 2020 i 2021. Odstrzał prowadzony jest przez firmę, z którą miasto ma podpisaną umowę i która posiada niezbędne kwalifikacje.

Jeśli spotkacie dzika:

- nie podchodźcie,
- nie głośzczcie,
- nie straszcie,
- nie próbujcie dokarmiać,
- postarajcie się powoli zmienić swój kierunek przemieszczania się w stosunku przeciwnym do dzika,
- jeśli jesteście na spacerze z psem - postarajcie się, aby Wasz pupil nie zestresował dzika, wtedy nie dojdzie do niebezpiecznych sytuacji zagrażających zdrowiu czy życiu (pies powinien być zawsze na smyczy!).

Aby zminimalizować ryzyko pojawienia się dzikich zwierząt na swojej posesji:

- zabezpieczcie pojemniki na śmieci,
- nie zostawiajcie worków ze śmieciami obok kubłów,
- zadbajcie o to, aby opadłe liście, skoszona trawa, resztki pożywienia, obierki oraz inne odpady były kompostowane wyłącznie w zamkniętych ogrodach,
- nie wyrzucajcie jedzenia do niezabezpieczonych kompostowników,
- nie dokarmiajcie zwierząt na własną rękę,
- zadbajcie o solidne ogrodzenie swojego ogródka.

Gołąb w mieście – problem czy bagatela?

Nie należy dokarmiać gołębi w mieście z kilku powodów. Po pierwsze nie powinno się zaburzać ich naturalnego instynktu zdobywania pokarmu, po drugie karmienie chlebem im szkodzi. Gołębie to ptaki niemal wyłącznie roślinożerne, a podstawę ich diety stanowią nasiona roślin, szczególnie ziarna zbóż. Trzecim powodem jest fakt, że dokarmianie gołębi powoduje wzrost ich populacji w mieście – liczne odchody ptaków nie tylko negatywnie wpływają na estetykę miasta, lecz także mogą prowadzić do zwiększenia ryzyka chorób odzwierzęcych u ludzi.

Bezdomne zwierzęta

Opieka nad bezdomnymi zwierzętami

Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom z terenu miasta realizuje odpowiednio Urząd Miasta wraz z administratorem Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Gorzowie Wielkopolskim, tj. Stowarzyszeniem Pomocy Zwierzętom AZYL, wybranym w drodze konkursu zgodnie ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Polega ona wyłapywaniu ich przez firmę, której miasto powierzyło wykonanie zadania odławiania bezdomnych zwierząt w sposób stały, a następnie dostarczaniu ich do schroniska.

Urząd Miasta zleca Stowarzyszeniu Pomocy Zwierzętom AZYL działania zmierzające do pozyskania nowych właścicieli dla zwierząt czasowo przebywających w schronisku, które realizowane są poprzez:

- 1) zamieszczanie na stronie internetowej schroniska aktualnych informacji w sprawie psów przeznaczonych do adopcji,
- 2) prowadzenie zajęć edukacyjnych w szkołach i przedszkolach w zakresie odpowiedzialnej i prawidłowej opieki nad zwierzętami, ich humanitarnego traktowania, a także adopcji zwierząt domowych,
- 3) współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie organizacji imprez promujących adopcję zwierząt.

Zwierzęta przebywające w schronisku mogą być przekazane do adopcji po odbyciu 14-dniowej kwarantanny i po przeprowadzeniu zabiegów lekarsko-weterynaryjnych (kastrowanie, sterylizacja). Adoptować zwierzę ze schroniska może tylko osoba pełnoletnia po podpisaniu umowy adopcyjnej. Kwestie związane z pozyskaniem nowych właścicieli określa szczegółowo Regulamin porządkowy Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt.

Sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi obejmuje ich dokarmianie oraz leczenie, a w szczególności:

- 1) zakup karmy oraz przekazywanie jej organizacjom pozarządowym, a dalej opiekunom (karmicielom) kotów wolno żyjących, którzy są zarejestrowani w urzędzie lub rejestrach organizacji pozarządowych,
- 2) kierowanie zwierząt na leczenie, w ramach umów zawartych z zakładami leczniczymi dla zwierząt,
- 3) podejmowanie interwencji w sprawach kotów wolno żyjących przy udziale organizacji pozarządowych i przedstawiciela urzędu, w tym ich wyłapywanie, poddanie sterylizacji lub kastrowania i wypuszczenie na wolność w miejscu odłowienia,
- 4) zakup ocieplanych bud dla kotów wolno żyjących z terenu miasta.

Ograniczanie populacji bezdomnych zwierząt

Ograniczanie populacji bezdomnych zwierząt poprzez obowiązkową sterylizację i kastrowanie zwierząt bezdomnych realizuje Urząd Miasta poprzez:

- 1) przeprowadzanie zabiegów sterylizacji i kastrowania zwierząt w schronisku dla bezdomnych zwierząt, z wyjątkiem zwierząt, u których z uwagi na stan zdrowia lub wiek istnieją przeciwwskazania do wykonywania tych zabiegów,
- 2) realizację zadań publicznych obejmujących zabiegi sterylizacji i kastrowania kotów wolno żyjących z terenu miasta, poprzez podpisanie umowy z lecznicą weterynaryjną wykonującą te zabiegi oraz wydanie skierowań sterylizacyjnych społecznym opiekunom zwierząt.

Odławianie bezdomnych zwierząt w mieście

Odławianie bezdomnych zwierząt z terenu miasta ma charakter całoroczny, stały i następuje w sposób niestwarzający zagrożenia dla zdrowia i życia zwierząt oraz w sposób niezadający im cierpienia. Odławianiu podlegają zwierzęta domowe, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie istnieje możliwość ustalenia właściciela lub innej osoby, pod której opieką dotąd pozostawały.

Odławianie realizowane jest przez podmiot, któremu miasto zleciło wykonanie tego zadania, a który ma przeszkolonych przedstawicieli w zakresie podejmowania interwencji doraźnych w zakresie odławiania zwierząt, a także posiada odpowiedni do tego celu sprzęt.

Odłowione zwierzęta, które wykazują objawy urazu (rany, krwawienia) przekazywane są bezpośrednio do kliniki dla zwierząt, z którą Urząd Miasta ma zawartą umowę. Zwierzęta nie wykazujące symptomów choroby przewożone są do schroniska.

Odłowione zwierzęta po przyjęciu do schroniska podlegają w szczególności następującym czynnościom i zabiegom:

- 1) ocenie stanu zdrowia przez lekarza weterynarii,
- 2) pomocy lekarsko-weterynaryjnej,
- 3) umieszczeniu w pomieszczeniu przeznaczonym na kwarantannę. Po okresie kwarantanny zwierzęta poddawane są niezbędnym szczepieniom profilaktycznym.

Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt realizuje Urząd Miasta poprzez zawarcie umów z lecznicami dla zwierząt w zakresie całodobowej opieki weterynaryjnej.

EDUKACJA EKOLOGICZNA

Edukacja ekologiczna to działalność edukacyjno-wychowawcza oparta na koncepcji kształcenia społeczeństwa w duchu poszanowania i szacunku dla środowiska.

Edukacja ekologiczna mieszkańców prowadzona jest w wielu formach jako:

1) Edukacja ekologiczna w szkołach i przedszkolach poprzez:

- a)** Szkolenie nauczycieli prowadzone przez doświadczonych w tym zakresie specjalistów.
- b)** Przeprowadzenie lub współudział w warsztatach ekologicznych w szkołach i przedszkolach.
- c)** Pomoc w zdobywaniu przez placówki oświatowe materiałów dydaktycznych oraz wyposażenie nauczycieli w odpowiednie pomoce.
- d)** Wsparcie w organizowaniu wycieczek szkolnych ukierunkowanych na obszary chronione województwa.
- e)** Przeprowadzenie lub współorganizacja szkolnych i przedszkolnych konkursów wiedzy ekologicznej.

2) Poznawanie i kształtowanie przyrody miasta:

- a)** Realizacja ścieżki nad Kłodawką - w 2019 r. otwarto ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż Kłodawki, którego pomysłodawcami byli mieszkańcy miasta.
- b)** Poznawanie walorów rezerwatu przyrody Gorzowskie Murawy – współudział w wydaniu informatora przyrodniczo-turystycznego o rezerwacie przyrody „Gorzowskie Murawy”.
- c)** Poznawanie walorów gorzowskich parków i zieleńców - wszystkie pomniki przyrody oznakowane są odpowiednimi tabliczkami z nazwami gatunkowymi drzew w języku polskim i łacińskim.
- d)** Akcja sadzenia drzew i rozdawanie mieszkańcom sadzonek drzew.

3) Popularyzacja proekologicznych postaw i zachowań

Do działań miasta, które popularyzują wiedzę o ekologii, należą różnego rodzaju obchody dni, kampanie, akcje i konkursy. Są to np. obchody Dnia Ziemi, „Sprzątanie Świata”, „Godzina dla Ziemi” czy konkursy „Piękne balkony” i „Domy w ogrodach”.

4) Inne formy edukacji ekologicznej:

a) Kampanie edukacyjno-informacyjne dla mieszkańców

Ważnym elementem edukacji edukacyjnej są kampanie edukacyjno-informacyjne dla mieszkańców, które co roku dotyczą różnych tematów. W zeszłych latach dotyczyły one korzyści zdrowotnych i społecznych wynikających z eliminacji niskiej emisji, o azbestie, jego szkodliwości, sposobach właściwego pozbywania się tego odpadu z obiektów, odpadów, pszczoł, powietrza, którym oddychamy, bioróżnorodności naszego miasta i okolic oraz wody. W 2021 roku prowadzona jest kampania pod nazwą „Każdy konsument warzyw i owoców świadomym ich producentem – i Ty możesz zostać miejskim ogrodnikiem, a nawet rolnikiem”.

W ramach wszystkich kampanii przeprowadzono konkursy plastyczne dla dzieci przedszkolnych i uczniów szkół podstawowych, konkursy wiedzy dla uczniów szkół podstawowych i średnich, a także warsztaty i zajęcia laboratoryjne. Odbywały się również miejskie pikniki pszczelarskie z warsztatami czy wycieczki laureatów konkursów do miejsc ciekawych przyrodniczo. W ramach kampanii założono ogród społeczny, a dzieci oraz młodzież prowadziły parapetowe i skrzyniowe uprawy warzyw i ziół założone w ich przedszkolach czy szkołach.

b) Tematyczne konkursy fotograficzne dla mieszkańców

Co roku zapraszamy mieszkańców do udziału w konkursach fotograficznych. Do tej pory wśród podjętych tematów znalazły się: „Parki gorzowskie widziane oczami mieszkańców”, „Gorzowskie pomniki przyrody w czterech porach roku”, „Ptaki miejskie w obiektywie”, „Niebo nad Gorzowem” oraz „Piękno gorzowskich rzek w fotografii”.

c) Publikacje książkowe dla dzieci

Od 2018 roku wydawana jest książeczka dla dzieci, w której gorzowski nosorożec jest przewodnikiem po działaniach ekologicznych. Do tej pory ukazały się „Jak nosorożec prehistoryczny zadbał by Gorzów był miastem czystym”, „Jak nosorożec mocno wiekowy klimat w Gorzowie uczynił zdrowym”, „Jak w Gorzowie szukał wody nosorożec fan przyrody” oraz „Jak nosorożec eko-bohater w miejskim ogrodzie sadził sałatę”.

UDZIAŁ SPOŁECZNY W GOSPODAROWANIU ZIELENIA

Mieszkańcy mają do dyspozycji różne metody włączania się w działania związane z kształtowaniem swojego najbliższego otoczenia. Wśród nich są narzędzia dedykowane zielonym inicjatywom:

- **„Zielone mikroinicjatywy sąsiedzkie”** - konkurs na działania animacyjne lub urządzenie zielonych terenów rekreacyjnych na obszarze rewitalizacji. Konkurs był przeznaczony dla grup składających się z 5 mieszkańców podobszarów rewitalizacji (osiedla Słonecznego, Zakanala, Zawarcia i Centrum). Zwycięzcy otrzymali wsparcie rzeczowe o wartości do 1000 zł.
- **„Miejski ogród społeczny”** - konkurs na projekt i realizację ogrodu sąsiedzkiego. Konkurs był przeznaczony dla mieszkańców, którzy chcieli stworzyć ogród społeczny na terenie Gorzowa Wielkopolskiego i w nim pracować. Grupa inicjatywna, której koncepcja będzie realizowana, uzyskała pomoc organizatora w wyposażeniu ogrodu w niezbędne elementy tzw. małej architektury (np. ogrodzenie, wiata, skrzynie do uprawy roślin, kompostownik), a także podłoża do upraw i sadzonek roślin, na ogrodzenie terenu, zbiornika na deszczówkę. Przystąpienie do zadania wymagało uzyskania zgody zarządcy terenu na lokalizację ogrodu społecznego (np. uzyskanie dzierżawy bądź użyczenia gruntu wraz ze zgodą na podjęcie zaplanowanych działań). Zwycięzcy otrzymali wsparcie rzeczowe o wartości do 5000 zł.
- **Budżet Obywatelski** – to coroczna dyskusja i współdecydowanie mieszkańców o tym, na co wydana zostanie część budżetu miasta. Mieszkańcy mogą zgłaszać swoje pomysły dotyczące terenów miejskich – np. zagospodarowanie skweru, remont chodnika czy organizację pikniku sąsiedzkiego. Wygrana zależy od ustaleń podjętych na spotkaniach dyskusyjnych oraz od wyników głosowania.
- **Inicjatywa lokalna** – jest narzędziem umożliwiającym mieszkańcom realizację zadań publicznych we współpracy z Urzędem Miasta. W jej ramach mieszkańcy zgłaszają pomysły i deklarują udział w jego realizacji, który może mieć formę wkładu rzeczowego, finansowego lub pracy społecznej.

KONTAKTOWNIK

utrzymanie zieleni miejskiej

Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego

ul. Myśluborska 34, tel. +48 95 735 57 63

utrzymanie zieleni w otoczeniu budynków mieszkalnych

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

ul. Wełniany Rynek 3, tel. +48 95 738 71 01

interwencje dotyczące dzikich zwierząt

W godzinach pracy Urzędu:

Straż Miejska

ul. Łokietka 22, tel. +48 95 735 57 28

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa

ul. Myśluborska 34, tel. +48 95 735 58 12

Po godzinach pracy Urzędu i w dni wolne od pracy należy kontaktować się z **Policją** (997) lub **Strażą Pożarną** (998).

interwencje dotyczące bezdomnych zwierząt

Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt

ul. Fabryczna 97, tel. +48 95 728 72 12

W godzinach pracy Urzędu:

Straż Miejska

ul. Łokietka 22, tel. +48 95 735 57 28

Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego

ul. Myśluborska 34, tel. +48 95 735 57 63

Po godzinach pracy Urzędu i w dni wolne od pracy należy kontaktować się z **Policją** (997).

ochrona przyrody, usunięcie drzew i krzewów, edukacja ekologiczna, miejski ogród społeczny

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa

ul. Myśluborska 34, tel. +48 95 735 58 12

zielone mikroinicjatywy sąsiedzkie, budżet obywatelski, inicjatywa lokalna

Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji

ul. Sikorskiego 5, tel. +48 95 735 58 93